

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.
Telefonszám: 14.

Felelős szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. Megjelen hetenként egyszer, 6—8 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Megérkezett.

Székelyudvarhely, febr. 23

Ugy látszik, az a történelmi dráma, melyet válságnak nevezünk s mely már esztendők óta emésztí ennek az országnak erkölcsi és anyagi erejét, e hó 19-én elérkezett a végső jelenetéhez: — az abszolutizmushoz.

Nincs szükség immár arra, hogy vértforraló cikkekkel hozzák lázas izgatottságba a szenvedélyeket. Csak az eseményeket kell a maguk valóságában felsorolnunk s az elegendő arra, hogy nem a szomorúságnak, hanem a keserű felháborodásnak érzete szállja meg a tisztességes emberek és hazafiak lelki világát. Ott áll előttünk a gonosz tanácsadóktól körülvett, félrevezetett és a nemzet igazi akarataról nem informált király. Mintha a múlt időknek e nemzet szabadságfáján századok óta rágódó férgek egyszerre feltámadtak volna ellenünk s mintha a magyarnak guzsba volna kötve a keze, hogy ne védekezhessék ellenük.

Kezdődött a harc azért, hogy az Ausztriával való közös védelem hadseregének magyar kiegészítő részében érvényesüljön a magyar nemzeti nyelv, szellem és gondolat. És kifejlődött ez a harc odáig, hogy most már bebizonyosodott, hogy az alkotmányosnak nevezett országban egyáltalán nem juthat érvényre az alkotmányos nemzeti akarat. Amit eddig láttunk is, csak komédia volt. A leplezett önkényuralom hétfőn meztelenül állt az ország és az egész világ ítélőszéke elé.

A törvénytelen kormányzat mind lejjebb

csuszott a lejtőn s e napon már odáig jutott, hogy erőszakkal, minden megszentelt formaság megsértésével a magyar alkotmányosság szabadság legdrágább szervét: a törvényhozást támadta nyíltan s leplezetlenül katonai uralom vette át az ország legfőbb vezetését.

A képviselőház egyhangulag arra az álláspontra helyezkedett, hogy teljhatalmu királyi biztost a magyar közjog nem ismer és el nem ismer s ennek folytán a Ház a Nyíri vezér-őrnagytól, két vezérkari szekundáns által hozzá eljuttatott két királyi kéziratot tartalmazó levelet visszaszármaztatta forrásához. Az elnök a képviselőház feloszlátását elrendelő királyi kéziratot föl nem olvasta, hanem fölbontatlanul küldte vissza. Továbbá az elnök energikusan visszautasította a teljhatalmu királyi biztos föllépését s illetéktelen beavatkozását a magyar parlament szuverén jogkörébe. Határozatait a Ház egyhangulag hozta, a szabadelvű pártnak is helyeslő hozzájárulásával. És az izzó levegőben, midőn minden magyar szív remegett a megilletődéstől és az izgalomtól, egy éles hang sem hallatszott az egész ülés során. A vezérek egy intésére letempult minden élesség s az ülés méltóságos összhangját egy alkalmatlan szó sem zavarta meg. A hétfői ülésnek, mely gyászkeletben foglal helyet a történelemben, ez dióhéjba foglalva, a lefolyása.

Hanem hát az országgyűlés, híjában minden törvényes formának, mégis feloszlatott, anélkül, hogy annak összehívása a lépések megtettettek volna, s így az ország feletti uralmat Fejérváryék ellenőrzés nélkül gyakoroltatják.

És ez az, a mi az ország közönségét egy táborba terelte. Mert kit aláz meg az abszolutisztikus uralom megkísérlése a 20-ik században, ez a vakmerő léhaság? Semmi esetre sem az országot és a nemzet képviselőt, mely az alkotmányon esett sértést inponáló hidegvérrel fogta fel.

Mert egy becstelen tréfától megrándul a magyar ember bajusza, de maga az ember még nem jön ki a sodrából. Igaz, hogy nem mentünk a templomba te deum-ot mondani az osztrák császárért, de bolondot sem követtünk el. A bolondságokat csak hadd kövessék el Bécsben az egész világ mulattatására s hadd hajtsa végre a bolondságokat a Fejérváry-kormány; a saját föladatának és a nemzet méltóságának a semmibe vevése a legalkalmasabb mód a nemzet megvetésének és a világ megbélyegző ítéletének kiereszkölésére.

A leghiggadtabb, leglojálisabb magyar ember mátlól kezdve tisztában van azzal, hogy királya haragos indulattal viseltetik magyar nemzete iránt. Lehet keserves, lehet iszonyatos ez a tudat, de ha úgy akarták Bécsben, végre is tudtul kellett vennünk. A fejedelmi akarat nemcsak egyenrangú akaratnak nem ismeri el a nemzetet, hanem arra sem tartja méltónak, hogy alkotmányos, törvényes és lojális módon küzdjön meg vele. Ma már hasztalan minden takargatás, minden szépítgetés, minden önámítás: a kamarilla ráült a Habsburg-istálló legmarkosabb paripájára: az önkényuralomra.

De ettől a vén, kiszolgált gebétől nincs mit megijednünk. Vak is, sánta is, még a

Az ólomgolyó.

— Edmond About —

(Vadász történet.)

— Francziából: *Ferencz Tivadár* —

Gyermekkoromban — azaz abban az időben, amikor Elzász még a miénk volt — az egész vidék egybehangzó véleménye szerint a legügyesebb vadász volt Frank úr, Saverne községben. Nem volt párja a Rajna balpartján. A legfiatalabb és legvakmerőbb erdészek is csodálták ügyességét. Fáradhatlan gyalogló, kitűnő czéllövő lévén, különösen bámulták gyors felfogását, őszinteségét, lelki nyugalmát és józan gondolkodását, amelyek minden valamire való vadászra nézve, megbecsülhetlen tulajdonságok. Nemcsak a legőszintebb és legönzetlenebb volt összes vadásztársai között, hanem a legudvariasabb is: ha egy őz vagy nyúl mutatkozott, mindig másnak engedte át az első lövést és csak ha az illető ne talált, akkor lőtt ő maga. De számos, jó tulajdonsága között legjellemzőbb volt — óvatossága és ezért elnevezték a vadásztársaság őrangyalának. Mintha még magam előtt látnám a hegyre vezető lejtőn, ahol helyettem lőtt egy vadkant. Ez a tagbaszakadt, vig czimbora, szürke pokrócz ruhájával, bagaria bőrből készült csizmájával, hosszú nyakkendőjével, amelybe egy csiszolt ezüst tű volt tűzve, — folyton az egész társaság körül forgolódott, akárcsak egy derék vadászkutya, amelynek harmincz emberre kell ügyelni. Mindenkit éber figyelemmel kísért, anélkül hogy bárkinek oktatója akart lenni; mindig észrevétlen maradt, anélkül, hogy sértve érezte volna magát és vagy helyreigazította az egyiknek pucskacsóvét vagy pedig feltolta azt, esetleg egy barátságos szóval figyelmeztette az öreg hajtot, midőn ez vízszintesen vitte puskáját.

Társaságában nem történtett szerencsétlenség: mikor egy kört képeztünk, ő maga helyezett el bennünket, pontosan kimért távolságban, mindenkit egy fa mögé állítva és sohasem felejttem el nyájas arcvonását, amelylyel azt akarta mondani:

— Maradjon itt és ne mozduljon el innen, bármi is bekövetkezzék hanem várjon, amíg vadászkürtöm nem szólítja el ettől a kijelölt helytől.

Mikor vége volt a vadászatnak, senkinek sem adott utasítást; szép, csengő hangjával csak annyit mondott: azt hiszem uraim, hogy puskáinkból kivethjük a töltést.

Ő maga volt az első, aki azt megtette és mindenki követte példáját. Oly ösztönszerűleg járt el e tekintetben, hogy a legkisebb akadállyal maga ment a társaság minden tagjához és személyesen végezte el a teendőt.

Csodáltam lélekjelenetét, de különösen páratlan óvatosságát. Mindent elkövettem hogy legalább részben sajátítsam el egyik vagy másik tulajdonságát; de e tethöz nem elegendő az igyekezet. És nem egyszer megfellebbeztem magamról.

Egy napon amint együtt ültünk a gyepen, egy egyszerű reggelinél, fűszerezve a friss levegőtől és a barangolás fáradságától, megszólítottam:

— Urambátyám, így szóltam hozzá, tudom, hogy sohasem érem utol ügyességét, de legalább szeretnék oly óvatos lenni mint ön. Tudom, hogy ez nem könnyű dolog, minthogy — korom és tapasztalásom után ítélve — nagyon szorakozott vagyok nemcsak vadásztársaimmal de magammal szemben is. Hány évre volt önnek szüksége, amíg elsajátította ezt az óvatosságot, a melyet annyira irigylek?

Összerezent és tekintete elhomályosodott; de azonnal visszanyerve önuralmát, így szólt:

— Kedves barátom, egy hónap alatt tettem szert összes ügyességemre: de soha embernek még nem jutott osztályrészül oly kegyetlen tapasztalás, — mint nekem. Ne is adja az ég, hogy ezen ügyesség megszerzése önnek is annyiba kerüljön, mint a mennyibe az nekem került! Ezt mondva, nyakendőjéhez nyúlt, amelyben egy ezüst tű volt tűzve és amelyet mindig magánál viselt.

Féltem, hogy kiméltelen voltam hozzá és meintegetőztem, amikor egyszer határozott hangon szólt hozzám:

— Hogyan felvilágosítsam önt, erre nem kell

más, mint hogy ez az emlék velem együtt meghaljon. Lehetséges, hogy a lecke, amelyet kaptam és amelyet nem juttathatok gyermekeimnek, miután nincsenek, más ember gyermekeinek hasznára lehetnek. Községünkben senki sem tudja, hogy az a kitűnő vadász, akinek határtalan óvatosságát mindenki magasztalja, — mondom, hogy ez a kitűnő vadász, tizenöt éves korában agyonlőtte — saját édes atyját. Igen, első lövésem, atyám életébe került . . .

* * *

— A strassburgi kollegiumban elvégeztem a harmadik osztályt és édes atyjám — áldott legyen emléke — egy egycsövű puskát ígért nekem, ha megkapom a történelem díját. Megkaptam a díjat és vele a puskát. Képzelteti magának örömemet. A vadászat gonosz szelleme sokáig gyötört, mint valamennyi velem egykorú kis elszászit. Amióta puskám volt, hatalmasabbnak képzeltem magam nemcsak magam, de barátaim előtt is: férfi voltam!

De szerencsétlenségemre, a törvény értelmében nem tudtam szert tenni egy vadászengedélyre. Csak zárt helyen vadászhattam, így kertünk hegyoldalában; de ott soha más szárnyas nem mutatkozott, mint veréb és mezei pacsirta. És szüleim bűnnek mondták, ezen ártatlan madarak lelövését. Egyébként fiverem és két nővérem folytonosan ügyelt reám, nehogy baj törtéjék. Mindenjel arra mutatott, hogy vadonat új puskám mindig csak a falon marad, ha jó atyjám meg nem sajnált volna.

— Előbb utóbb — mondá atyjám egyszer — meg kell tanulnod a puskaforgatást és azt akarom, hogy ma legyen első leckéd. Elvezetlek Hegembe, ahol egy okmányt kell aláírnom és visszajövet, betérünk a Haut-barban levő nyulaskertbe vadászni: Saint-Fare úr reám bízta annak kulcsát. Vidd magaddal a kutyaólból a két nyulat.

Nem kellett azt nekem kétszer mondania. Hogy örültem, amikor elindultam! És mekkorának látszott nekem az úr. Hogy elátkoztam, azt a haegeni földmivelőt, aki szóról-szóra olvastatta fel magának a

Gotterhalte-val sem lehet többet megtánczoltatni. Valamikor híres volt ez a Habsburg-paripa. Patkójának nyomát pusztulás, vérözön mutatta. Bennünket is úgy megtiprott, hogy évszázados hátramaradás csapását mérte ránk. És mégis megéltünk. És most ijednénk meg, mikor a nemzet maga a hatalom, melyből él és táplálkozik itt minden, a mi él és uralkodik; mikor a nemzet maga a kard, a melyet nép- s jogtíró czélra kirántani soha sem lehetett és még kevésbbé lehet most, mikor virágjában van a magyar nemzet önérzete?

A mostohájától megkinzott árvának a türese és szenvedése vár a magyar népre, mert királyának szíve elfordult tőle. Pedig e sziv nagy s nemes tudott lenni s annál borzasztóbb elképzelnünk, hogy mily alávaló ármány és gyűlölet, a dolognak mily pokoli keveredése, az embereknek milyen feneketlen hitványsága fordíthatta ellenünk. Még legkeservesebb pillanatainkban sincsen lelkünk, hogy népünk sorsáért a kötelességteljesítésben kifáradt agg fejedelmet vádoljuk. Mások a felelősek, ez is, az is, mi is. A mi van, nem tegnapi van. Egy hamis erkölcsi és politikai rend bomlott meg és szakad ránk, mert hosszú éveken át tétlenül néztük, hogy e rend sarkköveit, oszlopait, tetőzetét szű őrli, ellopják vagy kicserélik. Egy hamis erkölcsi s politikai rend bukása okozza mindazt a rombolást, a melyet a szivekben és elmékben, a király és nemzet viszonyában látunk és tapasztalunk.

A rombolásoknak nincs még vége. Talán csak most kezdődik igazában. Egy királytól eltaszított nemzet életében a szenvedések stácziója igen hosszú. Az igazságnak e pillanatban nincs kelete és a nemzet szava nem jut el a király szívéig. Egészen bizonyos, hogy a magyar ma az öreg király szemében egy magáról megfélekezett, hálátlan, hűtlen, örökké nyughatatlan náció, melyet kezessé kell tenni, meg kell törni. Ellenségeink gondoskodnak arról, hogy ilyenekül lásson bennünket. Az erőszak uralma bőven fog rendelkezni eszközökkel, emberekkel, idegenekkel és sajnos magyarokkal. Ezt mind előre lát-

juk. De látjuk a nemzet heroikus helytállását is. Lehet őt marczangolni, koldussá tenni, gyilkolni és akasztani, de a független nemzeti életet becsvágyától, szabadságától, alkotmányától, meg-rabolni és a mindhalálig szeretett földdarabról kiirtani, soha!

„A legfőbb hadur — és most nem a mai, hanem a tavaly előtti Vészi Józseftől idézek — a maga hajthatatlan katonai önérzetével nyilván rá se hederítene a lepcsés száju czivilnépség háborgatásaira. De a mi felséges királyunk, bárha méltán csodálkozik, rajtalesz, sőt — mint félhivatalosan hírül adják — már rajta is van, hogy valamelyes módon békességesen intézze el ezt az ügyet. A néptörzs ugyanis, ha úgy ahogy meg nem nyugtatják, kínos következményekkel járó galibát találna csinálni. Ha forradalmi lázadást csapna, ez lenne még a legkisebbik baj. A forradalmat az én hadseregem esküjéhez hiven egyszerűen vérbe fojtaná; hogy ezt könnyebben tehesse, orvul neki lehetne megint küldeni hátulról a horvátot, oldalvástról a derék ráczot, a jeles oláht, a kiváló tótot. Mindezek a dolgok számtalanszor bevált intézmények, melyekhez érdemes ragaszkodni. De ilyen bolondot a néptörzs ezuttal nem csinál. Ugy látszik benőtt a fejelága: nem vállal többé véres kockázatokot, nem rohan fejjel a falnak, hanem megóvjá kiállhatatlan higgadságát, türethetetlen nyugal-mát, felségsértő okosságát, rebelis flegmáját. És nem azzal vesz magának elégtételt, amit tesz, hanem azzal, amit nem tesz.

Nem fizet adót, de egy veszekedett krajczárt se; és nem ad ujonczot, de egyetlen szál göthös legényt se. Szortyogó pipájából szi egy nagyot s azt mondja, akié a hadsereg, adjon az hozzája pénzt meg vért. Egy árva szóval se mond többet ennél, mozgatni pedig a fülebotját se mozgatja. Nem szidja a császárt, még a németet sem mondja kunczfutnak, kaszát nem ragad, torlaszt nem épít, — nincs rá semmi mód, hogy az ember beléjekössön s eret vágjon rajta. Hát ezért kell vele a dolgot bekészen rendbehozni. Elvégre is, pénz nélkül és ujonczok nél-

kül nem lehet hadsereget tartani. Hadsereg nélkül pedig a legfőbb hadur kénytelen lenne a kapituláció jeléül kardját átadni a magyar királynak.“

Hát csak tessék erőszakkal ujonczozni és adót szedni. Az ország közönsége, csak így várja — Vészi József jövődölése szerint is — az abszolutizmust.

BELFÖLD.

Képviselői beszámoló. Szakáts Zoltán Székelyudvarhely város országgyűlési képviselője a jövő hó 4 ikén, vasárnap számol be választóközönségének. Szakáts Zoltánt e város közönsége a múlt év januárban megejtett választáson ajándékozta meg bizalmával, mandátumot adván neki. Nehéz, nagy küzdelmet kellett pártjának megvívnia, azonban a már akkor fellángolt elégedetlenség olyan táborot vert össze itt, hogy a szabadelvűpárt jelöltje, kisebbségben maradt. Sok minden történt ez év alatt, és még sem történt semmi olyan, melyet Tisza István elve meg nem jó-solt volt; a golyótól és akasztófától csak egy lépés választ el. Két erős tábor állt szemben egymással a választáson, és ma ez a két tábor — egygyé lett. Egygyé olvasztotta a szenvedés és nyomor, tehát az az esztelen politika, melyet Fejérváry inaigurált és a mely ezer éves alkotmányunk romba döntésére vezet. Szakáts Zoltánt beszámolója alkalmával szívesen üdvözli Székelyudvarhely város közönsége.

Politikai jegyzetek.

Székelyudvarhely, feb. 22.

Magyarország legujabbkori történetének egyik legszomorubb napja volt a hétfői nap. Most, amikor közvetlenül a katasztrófa után vagyunk, szinte mérlegelni sem tudjuk, hogy milyen szerencsétlenség történt velünk. Így van az ember olyankor, a mikor egy nagyon kedves halottja szakad el a szívtől: szinte elkábitja a csapás s csak később, a mikor a kábulatból felocsudott, kezd arról gondolkodni, hogy mit vesztett voltaképpen.

Ez a szívünkötől szakadt halott: a magyar parlament, amelyet szuronyokkal kergetett szét a hatalom. Szuronyos katonák nyomultak be a magyar alkotmány csarnokába. Szétkergették a törvényhozás tagjait, akiket a nemzet küldött

jegyzői okmányt, mielőtt aláírta volna.

A jegyzői okmányt aláírták és ezután, öt óra felé, megérkeztünk a nyulaskert kapujához. Atyám engem egy fiatal erdőnek egyik kijáráshoz vezetett és kellő utasítást adott: örködjek a két utra, azonnal czélba vegyem a nyulat, mihelyt mutatkozik, de ne lőjék ha a kutyák közvetlenül nyomukba vannak és különösen ne mozduljak helyemről, bármi is következzen és ott maradjak, amíg onnan el nem szólít. Azután ott hagytam és nyugodtan távozott, meggyőződve hogy szót fogadok és velem szemben, az ellenkező oldalon állott meg, saját lőtávomom kívül. Három perczig állottam itt, midőn a kutyák felhajtottak egy nyulat, amely nekem igen nagynak látszott, tőlem tíz lépésnyire, balfelé, elfutott és átugrotta az ösvényt. Már távol volt, a kutyák nagyban üldözték és én még nem gondoltam a lövésre. Szégyenlettem magam és elhatároztam, hogy úgy viselkedem, mintha semmit sem láttam volna: minden ujdonsült vadász áldozata a hazugság ezen ösztö-nének.

De a kutyák csaholásától hirtelenül fölrettentem és az a kinzó zaj, amely a leggyengébb szívet is felvillanyozza, bizony mámorba hozott. A nyul ismét előbukkant, de most már távol volt tőlem és balfelé tartott. Felugrottam hogy üldözsem, de észrevett engem és visszafutott a bekerített helyre; rekettye bokrokon át tovább üldöztem, amíg kiért a síkra, mindig szemmel kísérve őt. Egyszerre megállott, czélba vettem, lőttem és a nyul bukfeneczet vetett. De ugyanabban a pillanatban észrevettem atyámat, egy fára támaszkodva, hat lépésnyire a nyul mögött. Atyám lába előtt lelőttem ezt az elátkozott nyulat!

Őszintén mondván, akkora örömet éreztem, hogy nem tudtam, mit cselekedtem. Rávettem magam az elejtett nyulra, akár csak egy vadamber és fejem felett tartva, felkiáltottam:

— Papa! Első lövésem jutalma!

— Nem kell mindjárt oly hiúgnak lenni, mondá atyám és szomorúan mosolygott; a földolog az: tanulj engedelmességedet. Ha megmaradtál volna helyeden, akkor nem mertél volna felém löni...

— Reményem, hogy nem lőttem meg?

— Nem; nem történt semmi bajom, de máskor legyél — óvatosabb!

Majd visszahívtá a két kutyát, visszatért kosinkhoz, anélkül hogy sántikált volna és haza vezetett. Mikor leszálltunk észrevettem, hogy az egyik lábát kissé vonszolta.

Szigorúan meghagyta nekem, hogy a két pus-kát azonnal tegyem el a szokott helyre és láttam, hogy nagynehezen belép szobájába.

Egyszerre csak láttam öreg cselédünket kilépni a szobából és kimenni a városba, azután nemsokára megjelent a házi orvosunk, a jó, öreg Mangin barátunk és felment atyám szobájába, anélkül hogy ész-revett volna minket. A vacsora kezdetéig maradt nálunk és azt hiszem hogy míg mi a vacsoránál ültünk, ismét meglátogatta atyámat. Anyám velünk vacsorált, nyájas és nyugodt volt, mint rendesen, csak komolyabbnak látszott.

— Papa nem éhes, mondá nekünk; nagyon fáradt és régi köszvénybaja megújult, de különben nincs semmi baja: három-négy nap mulva az ismét elmúlik. Most pedig menjünk hozzá, jó éjszakát kívánni.

Hála hosszú lábamnak én érkeztem fel legei-sőnek. Atyám hátradőlve feküdt az ágyban, három párna volt feje alatt, de nem volt rossz színben. Átöleltem, miközben csak nehezen tudtam könyeimet visszatartani és halkán szóltam hozzá:

— Édes atyám, mondja meg nekem őszintén, hogy nem vagyok szerencsétlen gyermek!

— Albert fiam, mondá ő nyájasan, te jó fiu vagy és szívem mélyéből szeretlek: más mondani valom nincs.

De szenvedésem fokozódott: a következő napokban állapota rosszabbra fordult. Kedves betegünk nem bírta többé fájdalmát eltitkolni; anyám arczá-ról is letűnt a nyugalom, testvéreim gyakran sirtak, inkább ösztönöszzerűleg, mint öntudatosan. Családunk derék, jó barátja Mangin orvos majdnem minden órában mutatkozott. Egy lépést sem tehettem az utcán, mindenki kérdéssel ostromolt és minden hoz-zám intézett kérdést vádnam néztem.

Tizenöt kínos napig tartott ez az állapot, midőn egyszer délelőtt, tizenegy és tizenkettő között láttam jönni derék orvosunkat, három öreg úr tár-saságában, mindegyik egy-egy rendjellel diszitve.

Egyenesen atyám szobájába mentek és negyedőrai látogatás után lementek a terembe — tanácsartásra. Nem tudtam magam visszatartani, hanem a terem ajtajához lopozva, feszült figyelemmel hallgatoztam beszélgetéseket, mert nemcsak lelkiismeretem megnyugtatójáról volt szó, hanem családunk legfontosabb érdekéről is. Csak keveset tudtam megérteni abból, amit az ajtón át hallottam, de ez elegendő volt, hogy hajam égnek álljon. Egy ólomgolyót emlegettek, a mely puskámból vette útját és atyám térdébe fo-rodott; azután csontrepedéstről, érgyuladásról beszéltek és ezek a szavak — amelyet most életemben először hallottam, mélyen vésődtek emlékezetembe.

A három orvos egyhangulag megállapította a betegség jellegét és súlyos voltát, valamint azt is, hogy sebészeti műtétet kell végezni, de minthogy annak lefolyása és kimenetele nagyon kétes: egyi-kök sem vállalkozott erre. — Nagy volt a felelősség és az eredmény — bizonytalan.

Csak derék orvosunk nem mondott le minden reményről és többször hangoztatta, hogy betegének testi- és lelki erejéért kezeskedik. Annnyira felbáto-rodott, hogy e szavakkal fejezte be a tanácskozást:

— Felkeresem Sedillot orvost, aki bátrabb mint ti ketten együttvéve.

Később találkoztam édes anyámmal.

— Édes, jó anyám! Mi történt?...

— Légy nyugodt. Megtörtént, aminek meg kellett történie, a többiért pedig az orvos felelős.

Kedves betegünk mély álomba merült.

Később megakart látni, ő maga akart engem megnyugtani és elhítni velem, hogy tul van minden veszélyen.

És valamennyien boldognak éreztük magunkat: szegény, jó atyám könyezett, anyám és én sirtunk.

És ettől a naptól kezdve atyám és köztem oly szeretetteljes bensőség keletkezett, amelynél őszin-tébb el sem képzelhető. Megkomolyodtam. Ez a rettenetes vadászat teljesen átídomított: atyám bátor-sága és jószívűsége a legtekélyesebb példa volt nevelésem befejezéséhez.

Egy este, amint — szokás szerint — ágyának egyik párnáján sirtam, így szólott hozzám:

oda. Sérelem esett a nemzett szuverenitásán, olyan sérelem, amely arcunkba kergeti a vért. A felejthetetlen nap eseményeit Székelyudvarhelyt az Udvarhelyi Híradó külön kiadása jelentette, melyben bő részletességgel volt elmondva, hogy a tiltakozó képviselőket kiűzték, a terme- ket lepecsételték s pecsétet ütöttek a gyönyörű dunaparti palota főkapujára is. Ő felsége a magyar király nevében. S ezzel megpecsételték a magyar történet egyik legszomorubb fejezetét. Az abszolutizmus ezzel megkezdí uralkodását Magyarországon. Vége a szép álmoknak, hogy önálló állam vagyunk, akinek saját akaratunk, van. Rettenetes csatlódás, amire felébredtünk.

*

Szép kép volt az hétfőn, ott a Duna partján. Festői kép A hatalmas gót palota s körülötte a kivonult katonaság színes tömege. A háttérben a Duna ezüst vonala és a budai hegyek panorámája, az innesső oldalon pedig a hazafiak színjátzó vonala mögött a polgárság feketellő sokasága.

Gyönyörű látványosság ez, ha semmi sem zavarja nyugodt tekintetét. De hétfőn valami nedvesség alkalmatlankodott állandóan s az ember törölte, törölte és hiába törölte. A festői színek objektív szépségét elhomályosította a kicsorduló könny, amelyet a keserűség és fájdalom — csupa szubjektivitás — sajtol ki az ámuló szemekből. A látványosság ilyenformán hasztalan volt magában, szép és színes változatban gazdag: nem volt gyönyörködtető. Nem volt derűs, hanem szomorú. Nem volt lélekemelő, hanem olyan, mint egy temetés. Nem volt benne öröme senkinek, kivéve azt az egy néhány magyart, aki a gyönyörű gót palota lelkének, az ezeréves magyar alkotmányának romjain építi föl a maga kicsiny személyes önzésének sivár épületét.

*

A nemzet és a király között fölmerült lovagias ügyet, tehát egy jegyzőkönyvvel elintézték. Az elintézés, amit a hivatalos lapból olvashatunk, egyoldaluan történt; a jegyzőkönyvet csak a király megbízottai írták alá. A másik fél nem folytatta a tárgyalásokat, mert kifogása volt, a megbízottak ellen. A jegyzőkönyvet felvették, s ezzel a lovagias ügy befejezettnek nyilvánították.

A lovagias ügy igen, — de vajjon a nemzet sorsa is? A fölött nem lehet jegyzőkönyvekkel dönteni. A nemzetek sorsát törvények intézik, s a jegyzőkönyveknek nincs olyan ere-

— Kedves fiam, mindketten könnyelműek voltunk. Hibád csak az, hogy még fiatal vagy és semmi tapasztalatod nincs és nem is lehet; de én óvatosabb lettem és magamra is kellett volna ügyelnem. Nekem, mint tanítónak, nem az volt feladatod, bevárni a nyulat, amely téled kétszáz méternyi távolságban tünt fel, hanem téged kellett volna lépten nyomon követni és utbaigazítani, anélkül hogy én lőjjelek. Jövő évben óvatosabbak leszünk a vadászaton. Tiltakoztam ez ellen.

— És mégis vadászni fogsz. Én akarom, mert a vadászat a legszebb és legjobb testedzés. Egyébiránt beköszönhet oly idő, amidőn a haza veszélyben van és akkor minden állampolgár, aki jó vadász, egymaga ér négy katonát.

... Szegény atyám ezután csakhamar meghalt. Vérmegézés ölte meg.

— Látja ön — mondá folytatólag — ezt a mellűt. Egy ezüst galamb, amely egy apró lánczocskának végén hord egy kis ólomgolyót? Szegény, jó anyám kicsiszoltatta azt Strassburg legkitünőbb művészével. Ez a kis ólomgolyó az, amely kioltotta szegény, édes atyám életét! Hogyan tudnék magamról megelégedezni a vadászaton, mikor ez az ereklek mindig nálam van.

* * *

Itt vége van Frank úr elbeszélésének; de szomorú sorsa — kiegészítésül — megérdemel még néhány sort. 1870-ben, amikor ez a derék jegyző már ötvenhét éves volt, puskát ragadott, hogy a legveszedelmesebb vadra vadászhaszon, amely akkor drága hazánkban pusztított. ... Néhány jó barátja követte őt és így ő lett ennek a kis csapatnak kapitánya. November elején, a kis csapatnak valamennyi tagja vagy elesett vagy pedig megsebesült, de neki, sértetlenül sikerült Belfortba jutni és ott beállott a 84. gyalogezredbe. Egy elődandárt szerveztek amelynek ő lett a vezetője és nem egyszer bebizonyította azt, hogy édes atyja mondott: hogyha a haza veszélyben van, akkor egy ügyes vadász felér négy közönséges katonával!

jük, hogy a meglevő törvényeket semmivé törjék. S ezek a törvények kötelezik azt is, aki azokat kedvesnek és elfogadottnak jelentvén ki, szentesítette.

A hétfői események után sötétén rajzolód-nak élénk a jövő hatásai. Tíz kormánybiztos a heroldja a bekövetkezendő erőszakosságok farsangi menetének. Meg nem szavazott adók beszedése, erőszakos ujonczfogdosás, a törvényhatósági tisztviselők tömeges felfüggesztése, a sajtószabadság Pokrusztész-ágya, a gyűlési jog elkob-zása s a katonai uralom minden vonalon: ennyi, amit mi sejtethetünk; mert nincs kizárva, hogy különben is tudnak azok, akik Magyarország ügyeiben most a királynak bölcs tanácsokkal szolgálnak. Siessünk, élvezzük a friss levegőt, a szabadságot, az életet, akár a világ végét váró emberek; ki tudja mennyi minden lesz, amit holnap megtiltanak nekünk?

Az országra bizony sivár időszak lesz ez. Nemcsak a politikai élet terén, nemcsak a közigazgatásban. Láttuk annak az időnek zsibbasztó hatását, amikor új törvényalkotásra nem volt kilátás. Szünetelt a vállalkozás, nem történtek se ipari, se egyéb hasznos alkotások. Évtizedek tervezése, szép reménye mind hamuvá lett, értékét veszítette. Hát mire várhatunk ezután, amikor a meglevő törvények nincsenek teljes biztonságban? Fog-e valaki a jövőnek építeni, amikor ez a jövő a legnagyobb sötétségben áll előttünk? Lesz-e valakinek kedve az alkotásra, amikor a bomlás, pusztulás időszaka küldi előre a vizitkártyáját?

*

Az abszolutizmus legelső munkája az lesz, hogy a politikai irányzattal bíró testületeket és egyleteket feloszlatja. Meg fogja kezdeni működését az országgyűlési párhelyiségekben és csak azután következnek a társadalmi uton működő körök szétrebontása. Mint halljuk, az országgyűlési pártok önmaguk fognak feloszlatni és nem várják be az erőszak alkalmazását, de módját találták már a további együttmaradásnak is. Egyszer egyik, máskor másik politikai nagyságnál lesznek díjeunerek, dinerek, supek és egyéb című társas összejövetelek, amelyeken fontosabb természetű politikai ügyek fognak tárgyalás alá vétetni. Ebbe nem szólhat bele semmiféle erőszakos hatalom. A politikai körök feloszlatását a hírlapok cenzurája fogja követni. Csak rajta!

*

Enyhe szellő lengedez a szabad természet-ban. Még itt a tél zord pusztításának minden nyoma, hanem ez a kis szellőcske már a kikeletre emlékeztet. Mintha a tavasz tündére kém-utra küldte volna ki zsenge gyermekét, tudakolja meg, hogy valjon megérett-e már a világ arra, hogy a tél fagyos bilincsei lehulljanak, a természet pedig visszanyerje alkotó, viruló, fenséges szabadságát a kikelet hajnalhasadtával! Így látjuk ezt most szegény nemzetünk életében is. A zsarnoki önkény rombolása dul mindenfelé. De ime a magyar szívekben föléled a szabadság vágya, utat tör onnan, látjuk megnyilatkozását érzésekben, szavakban és tettekben. Közel négy évtized óta tartó tétlen tespedés után valóba ki remélhetette a nemzeti öntudat ily csodás föllendülését? Mintha a nemzetek fölött uralkodó gondviselés intézne hozzánk kérdést: Megértetek-e már a szabadságra? Érzetek-e lelketekben erőhatalmat a szabadságért való sulyos, ha kell véres küzdelemre? Megedzett-e annyira előbb a nemzetietlenség, most az önkény sivár tele, hogy készen találjon a szabadság tavaszra? Bizonyos az, hogy az első tavaszi szellő után nem késhetik soká minden tél halála, a nemzeti öntudat fölébredésének első szikrája után föllobog a magyar szívekben a maga egészében az a csodálatos láng, amely viszontagságokban gazdag létezésünk ezer esztendeje alatt sohasem aludt ki végképen, legfeljebb csak lappangott, vagy nem vették észre, akik kialvására számítottak. Bizó lélekkel várjuk a tavaszt, a szabadságot!

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, febr. 25.

Az Oltáregyesület estélye.

Az Oltáregyesület estélye a hozzáfűzött vára-kozásnak méltón folyt le csütörtökön a Budapest-szálló disztermében. A hatalmas terem eddig még soha nem látott nagy közönséget fogadott magába ez alkalomra, melynek középpontját *Majláth* Gusztáv Károly gróf püspöknek szeretetreméltó egyénisége képezte, ki mindig oly szívesen időzik el udvarhelyi hívei körében és akit valóban rajongó szeretettel vesznek itt körül.

Az Oltáregyesület, mint ilyen, először mutatkozott be ez alkalommal, hogy egy élvezetes estély nyújtásával alkalmat szolgáltatasson a közönségnek, hogy az a szegény templomok segélyezésére fillérei-vel áldozhasson és készséggel konstatálhassuk, hogy ebben Székelyudvarhely város társadalmi rang- és felekezeti különbség nélkül hozta meg az egyébiránt csekély áldozatot. És a rendező bizottság valóban büszke lehet erre a magas nivóju amator művés-estély fényes sikerére, melynek minden egyes száma izléssel volt megválasztva s így csak természetes az az osztatlan elismerés, melylyel a közönség ugy a szereplők valamennyiének, mint a rendezőségnek adózott, mert valóban úgy van, hogy csak melodiá-
val lehetne kellőleg annak sikereiben gazdag törté-
netét elmondani.

Majláth gróf püspök megérkezése után nyom-ban kezdetét vette az estély, melynek első száma-ként Guidó Reni híres festményét: Jézus és a szá-maritánno-t mutatták be. Jézust *Gábor* Péter, a nőt *Szabó* Boriska személyesítette. Az élőképet *Spanyár* Pál tanár rendezte művészi érzékkel. A színben, tonusban hatalmas szép kép minden részletében ér-
vényesült. A legélénkebb színek simultak össze szép harmoniában, mely az eredetinek csak tetézte báját. Ezután *Szemlér* Ferencz szavalta el egy ez alkalomra irt szép költeményét. Most a főgimnázium énekkara következett, mely *Németh* Gyula énektanár vezeté-
sével *Pie pellicane* himnuszt énekelte el kellemes összhangzattal. A következő piéce Dr. *Damokos* An-dor alispán hegedűjátéka volt, kit *Dobó* Zoltánné kísért zongorán. Hangverseny közönségünknek már ismételtelen volt alkalma *Damokos* Andor kiváló zene-tudományában gyönyörködni. Ez alkalommal Gold-mark: Suite-t adta elő. *Damokos* Andor a nehéz zenei műnek minden részletét átszellemítette, az ér-zelmes és költői elemet felruházta zenei művészeté-nek minden zománczával. A legnehezebb fogásokat, oktáv-futamokat olyan nyugodtan és olyan biztosan játszta, mintha mindez a legegyszerűbb dolog lett volna. A közönség tetszésének tomboló tapsviharral adott kifejezést, melyre azután *Bach*: Air-ját és *Ocskay* brigadéros szerenádját adták elő, ugyanazzal a lebilincselő virtuozitással, bájjal. *Dobó* Zoltánné urnő is teljesen kongeniális társa volt a zongorarész stilszerű előadásában, aminthogy a két műkedvelő művész együttes játékának a legmagasabb nivóju műélvezetet köszönhattuk.

Most *Soóthy* Gyula oltáregyesületi közp. igaz-gató lépett a vig muzsák székhelyére és tartott elő-adást azon társadalmi oltárokról, melyeknek a kö-zönség ma áldoz. Kedves, egyszerű szavakkal, jófor-mán eldiskurálgatott arról, hogy a mai társadalom eltért az igazi oltártól, s bűnös szenvedélyeknek hódol, melyek a végromlásba viszik. Tanulságos, szellemes elbeszélést, mely bizony valljuk be őszin-tén, a közönség szemébe megnondta az igazat és sok helyen az elevenre tapintott, tapssal jutalmazta a közönség. — A következő számot újra egy élőkép képezte. Munkácsy: Krisztus Pilátus előtt című művét személyesítette meg *Spanyár* tanár. A képet ugyan-azokkal a szép tulajdonságokkal ruházta fel *Spanyár*, mint az első. A kifogástalan elhelyezés, a korhű dekoráció, a pompás színvegyülék, a sikerült masz-kirozás, (mely a Fekete testvérek fodrász üzletét dicséri), a színek összhangja, a prespektiva, szóval minden, mind olyan közvetlen tónus, elbájolóan szép volt, hogy a közönség jó darab ideig a kép hatása alatt állott. A következő műsor-számot *Végler* Mar-git és *Végler* Piroska énekduettje képezte, kiket édesatyjuk *Végler* Gyula kereszturni zenetanár kísért zongorán. A két kisasszony, kiknek már megjelenése is nagyon hangulatos volt, Mária-hymuszát énekel-ték lágy és kellemesen csengő organummal. Előadá-suk csupa poézis volt, s az óvációt, melyben részük volt, ráadással hálálták meg. Ezután *Burger* Arthur tanár egy monologot adott elő, mely, saját szavai

szerint, csak anynyiban volt monológ, hogy egyedül volt az emelvényen. Amit mondott azonban az életből ellesett társadalmi hazugságok voltak, melyeket végtelen nagy tetszés mellett adott elő, állandó derűtségben tartva a közönséget. Most Dobó Zoltánné lépett az emelvényre és Chopin: Ballade as dur-t adta elő. Dobó Zoltánné zene tanárnő ez alkalommal mutatkozott be közönségünknek és méltán elégitette ki azt a várakozást, mely művészetéhez fűződött. Dobó Zoltánné a zongora-virtuozók közé tartozik. Szép előadása, gyönyörű technikája egyaránt lebilincselő, minden egyes futamával bámulatba ejti a hallgatót; — játékában szív és kedély nyilatkozik meg és értelmes interpretációja dicséretet érdemel.

És most következik az estély attrakciója. A műsornak még csak az utolsó száma volt hátra: egy élő kép, melynek előkészületei folytak, midőn az emelvényen megjelent Majláth gróf püspök.

— Az én felszólalásom — úgy mond a főpásztor — nem akar külön programm pont lenni, de úgy érzem, hogy hibáznék, ha ezen szünet alatt néhány szót nem intéznék a közönséghez. Ugy érzem, hogy a felolvasó nem mondott igazat, midőn azt állította, hogy én áldozatot hoztam, mikor ide jöttem. Nem, ezt tagadom, mindenkor örömöm van, mikor ide jövök. Most is nagyon épülök ezen az estélyen. Farsang utolján vagyunk, mikor mindenki tánczol és mulat. Ugy látszik, hogy a székelyudvarhelyi közönség utat tört, midőn az oltáregyesület ilyen tartalmas, komoly, de mégis szórakoztató programmot nyújtván, oly nagy számmal megjelent. A jó Isten fizesse meg azoknak a buzgó lelkeknek, kik már hosszabb idő óta működtek ott csendben az oltár körül, és onnan szívták magukba azt a lelkesedést, amely a mai estét is létrehozta. Sokat kellett a nőknek hallaniok a felolvasástól, szinte fájt a lelkem. Pedig ha a vallásos élet terén valamit elértünk, azt főleg a nőknek kell megköszönni. Nehéz gond nehezedik mindnyájunkra. Vasárnap délután 5 órakor a plebánia templomban szentbeszédet tartok. Forduljunk egy szívvvel Istenhez, hogy a király és nemzet megérthesse egymást, hogy kölcsönösen becsülje és tisztelje egymást. Az Isten szeretete legyen velünk és egyesítsen minket. Ha úgy érezzük, hogy bűnösök vagyunk, s azért sujt minket az Isten haragja: térjünk meg, tartsunk bűnbánatot s így engeszteljük meg őt. Köszönöm, hogy meghallgatni szívesek voltak: nem akartam szólni, de amivel telve van a mi szívünk, arról szerét beszélni nyelvünk. Isten áldja meg hazánkat, teremtsen békét a király és népe között, s engedje meg, hogy ismét bolderabb napokat lássunk.

A kedves, szép beszéd mély benyomást tett a közönségre. Aztán felhúzták a függönyt s ott láttuk Feszty Árpád trilogiájának egyikét: a kesergő aszszonyokat Jézus sirjánál. Az imént elhangzott beszéd után úgy tetszett, hogy a koporsóban most a magyar alkotmány feszik és azt álljuk körül mind, valamennyien, akik a széksorokban ülünk is. A tablót ugyancsak Spányár tanár rendezte és résztvettek benne: Bocz Endréné, Daróczi Ninuka, Demény Mariska és Finkér Irén. A művészi kivitelű kép kellemes benyomást tett a közönségre, mely ennek hatása alatt oszlott szét, magával vive egy fényes sikerű estély kedves emlékét. A rendező Oltáregyesület, élén Dr. Valentsik Ferenczné elnökével, pedig megjutalmazza az a szép erkölcsi és anyagi siker, mely annak nyomában járt, amennyiben jótékony-célra 1000 koronán felül maradt.

Halálozások. Ágotha Lajosné szül. Likmán Julia, életének 48-ik évében, f. hó 23-ikán váratlanul elhunyt. Halálát férje és számos rokon gyászolja. — Boldizsár Dénes 1-ső éves theolodus, f. hó 17-én meghalt. Boldizsár Dénes és neje Zsiga Róza mint szülők, testvérei és rokonai siratják a tehetséges ifju elhunytát. — Szilágyi Jánosné szül. Nagy Rikhel, életének 45-ik évében, f. hó 20-ikán elhunyt. Elhunytával férjét és hat apró gyermekét borította gyászba.

Eljegyzés. Sövér Ferencz m. kir. adótiszt eljegyezte Losdorfer Emilia kisasszonyt.

Protestáns estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközösség egyházi értekezlete ma vasárnap, d. u. 6 órakor a ref. kollegium tornacsarnokában tartja utolsó egyházi estélyét. Ez alkalomra a rendezők a következő műsort állították össze: 1. A gyülekezet éneke, harmonium kíséret mellett, XXXIV. dics. 1. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szaval Weisz Janka.

4. Énekelnek Szabó András tanár vezetése mellett a koll. VII. és VIII. osztályu növendékei. 5. Felolvasást tart Csutak István s. lelkész. 6. Énekel Pap Irma, harmoniumon kíséri Baku Katalin urnő. 7. Hegedű-quartett, előadják Molnár Géza, Dózsa Imre, Varga Ferencz és Schuller Arthur. 8. Szaval Benedek Aladár VI. o. t. 9. Zárszó. 10. Gyülekezeti ének: Áldd meg Uristen... Belépés ingyenes, kegyes adományok köszönettel fogadtatnak. Rendezők Bartha Iluska, Ferenczy Irén.

A Nöegylet jelmezestélye és a választmány határozata. A helybeli jótékony nőegyesület választmánya f. febr. 21-én tartott gyűlésének egyetlen tárgyát annak eldöntése képezte, hogy az országos szomorú események hatása alatt és az ezek által előidéztet nyomasztó viszonyok közepett, a megjósolt szenvedés és nyomor beálltával — valljon a február 21-re tervezett és már több ízben emlegetett jótékony-célú jelmezestély megtartása helyes, időszzerű és megengedhető-e? És valljon, az adott viszonyok között, van-e kilitás kellő erkölcsi és anyagi sikerre? A választmány többsége, beható tanácskozás után, azt határozta, hogy — amennyiben az egyesület erre a jótékony-célú estélyre immár kiadásokat tett, a közönség rákészt, a jövedelem a szegények és árvák fölsegelésére fordítódik, az elhalasztás pedig a küszöbön levő böjti időszak miatt lehetetlen: a tervezett jelmezestélyt mégis megtartja és a közönség jóindulatára számít. A meghívó miután szét van küldve és a siker az osztatlan támogatástól függ. Itt említjük fel, hogy a rendezőség kéri mindazokat, akik a nőegyesület hushagyó keddi estélyén *jelmezben* vagy *dominóban* fognak megjelenni, szíveskedjenek este 1/8 órakor a „Budapest“ emeleti 3-ik sz. szobájában megjelenni, a honnan lesz az együttes felvonulás. Belépő-jegyek ára: személy-jegy 2 korona, család-jegy 5 kor., páholy 8 kor., tanuló-jegy és karzat 60 fillér.

A trafik bérlőt cserélt. A trafik bérlője bibáján kívül csődbe került, s így a miniszter új pályázatot irt ki. A mintegy 20 pályázó közül a miniszter a trafikot Sterba Ödön helybeli kereskedőnek adta át.

Doktor juris. Majthényi Miklós közigazgatási gyakornokot, f. hó 17-én avatták fel a budapesti egyetemen a jogtudományok doktorává.

Belépés az egyesült ellenzékbe. A 19-iki eseményekkel elérték Bécsben azt, amit az egész ország közönsége óhajtott: Magyarország népe egy táborba tömörül, hogy így együttes erővel, egy célért munkálva, törjön meg az erőszak, melylyel ez ország alkotmányát akarják elharácsolni. Az emlékeztetés nap itt, Székelyudvarhelyen is már megtette hatását. A megoldásban még bizók kis számu serege megbomlott; megtörtént az első belépés az egyesült ellenzéki pártba. Fejes Áron tanár ugyanis a következő levelet intézte Vajda Ferencz ügyvivő elnökhöz:

Nagytisztelétű Vajda Ferencz, ref. lelkész, mint az udvarhelymegyei egyesült ellenzék ügyvezető elnökének Helyben.

A február 19-iki parlamenti politikai események hatása alatt állok. A mai nappal — az események fejlődése rendjén — eljutottunk oda, amidőn a magyar nemzetnek minden hü fia egy táborban kell hogy legyen. Eddig még vitatkozhattunk pártállás szempontjából, politikai igazságokról, a felmerült politikai kérdésekre kereshettük legjobb belátásunk szerint a megoldási módozatokat, de ma, amidőn az ezeréves magyar alkotmány nyílt megsértésének tényével állunk szemben, midőn a nemzet törvényes képviselőit királyi biztos útján, katonai karhatalom segítségével üzik ki a nemzet törvényhozó, tanácskozó termeiből, minden pártoskodásnak köztünk meg kell szünnie, a politikai válaszfalaknak le kell omolnia s *egyek* kell, hogy legyünk a nemzet legszentebb jogainak megvédésében és abban a harcban, melylyel a nemzet alkotmányos nagy javait minden abszolutiztikus támadással szemben megvéldhetjük s azokat örök időkre biztosíthatjuk. A magyar nemzetnek ebben a nagy harcában, küzdelmében részt akarok venni. Hazafias kötelességemet legjobb tehetségem szerint teljesíteni kívánom Erős a meggyőződése, hogy *egyesült erővel a nemzet igaz ügyét diadalra juttatjuk.*

Kérlek, fogadjatok a harcosok közé s az egyesült ellenzékbe való belépésemet vegyétek tudomásul.

Hazafias üdvözléttel, Székelyudvarhely, 1906. február 19-ikén. Fejes Áron, tanár.

Automobil járlat. Egy élelmes gyergyói ember egész könnyűséggel oldotta meg azt a feladatot, melyet itt városunkban részvénytársasági alapon olyan apparátussal akartak keresztul vinni, hogy más egyéb, mint fiaszkó, nem lehetett a vége. A gyergyói ur ugyanis egy automobil társaskocsit állított be, mely Székelyudvarhely—Gyergyószentmiklós—Csikszereda közt közlekedik. Árai is jutányosak, amennyiben kmként 7 fillért fizettet minden személylyel. Ha a kereslet nagyobb lesz, több kocsit fog a vállalkozó beállítani.

Tánczestély Székelykeresztúron. A székelykeresztúri ifjuság a Jótékony-nöegylet javára, márcz. 10-én zártkörű tánczestélyt rendez. A tánczestély védnökei Gyárfás Endre és Ugron Zoltán, a rendezőség elnöke Dr. Lukácsffy István. Az estélyt a Bálint Dániel termében tartják meg, Kónya Sándor zenéje mellett. Belépődíj személyenként 2 korona.

Az ipari munkások szabad lyceuma. Rendkívüli természeti tüneményekről tartott a mult vasárnap délután, az ipari munkások szabad lyceumán, csinos kivitelű képekkel és rajzokkal illusztrált előadást, mintegy száz hallgató jelenlétében Dózsa Jakab áll. főreáliskolai tanár. A vulkánok előállását, szerkezetét és működését ismertette, részletesen kifejtette azon föltevést, hogy a vulkánok rendszerint a föld kisebb nyílásain a föld mélyébe behatoló vízből származó gőznek a működése következtében állanak elő. A föld belsejében levő izzó anyagok ugyanis hamar gőzzé változtatják a vizet, a mely rendkívül feszíti az izzó lávát s ez aztán magának a föld kergén rést ütve óriási robajjal, különböző mérges gázokkal, hamu és tüzesóval tör elő, eltemetve sokszor mérföldekre minden földszínen levő élőállatot és élettelen dolgot. A legtöbb vulkán már kialudt s a ki-kült lávaanyagból lett a legkeményebb kő a gránit és trachit. Vannak tenger alatti vulkánok is, melyeknek kitörésekor a tenger valósággal megmozdul. A vulkánok rendszerint a tengerpartokon és a tengerhez közel fekvő szárazföldeken törnek elő. Legnagyobb tűzhányok egyike a Sunda szigetén levő Tambora kráter, mely 4800 m. magas volt s 1815-ben egy kitörés a hegy felét leszakítva, levegőbe röpitete, ugyanakkor 15 köbkilométer lávát ontva ki, tizenkétezer embert pusztított el. A Krakatau kráter 1883-ban egy éjjel kitörve 18 köbkilométer lávát öntött ki és 75.000 embert temetett el. Így tett Kr. u. 70-ben az Olaszországban működő Vezuv is, mely egy kitörése alkalmával két várost Pompejit és Herkulánomot temetett el. Erős kitörése volt a Vezuvnak 1582. és 1872. évben is. A Szicília szigetén működő Etna pedig 1183-ban kitörve, 15.000 embert ejtett áldozatul s csaknem minden kitörése alkalmával több ezer embert és állatot pusztít el. Legnagyobb krátore, (láva kivezető csatornája) van a Havai szigeteken működő Kilaueaitavi vulkánnak, mely több ezer méter átmérőjű. A meteorok az égből aláhulló izzó ásványi darabok, melyek a tudósok feltevése szerint a hold testéből aláső tömegek. Ezek a levegővel való surlódás következtében izzóvá válnak és apró részecskéik letörése által, fényivet hagynak magok után. Ilyen meteorok több hullott már le Európa egyes országaiban, melyek a muzeumokban megőrizve, láthatók. A geisirok melegvizű szökőkutak s óra és naponként pontosan működnek. Ezek keletkezésénél az a föltevése a természet buvároknak, hogy a föld belsejében levő meleg víz, nagy nyomásnál forrásba jöve, a feszítő gőzök a kivezető csatornán a föld felszínén levő kevesebb nyomás miatt magasra felszökve törnek elő. A tartályban levő gőzök kiürülése után, a működés megszűnik s a víz nagy része visszafoly ismét s így ismétlődik ez mindig. Dózsa Jakab tanulságos előadásának befejeztével, a szemléltető rajzokat a polgári körnek ajándékozta. Tompa Mihálynak „A gólyához“ cz. szép költeményét Máteffy Ottó szavalta ügyesen. A Hymnussal kezdődött előadás a Szózat lelkes elénekklésével végződött most is. Előadónak tartalmas és hasznos ismereteket nyújtó előadásáért Solymossy Endre mondott az érdeklődő hallgatóság nevében és a képek ajándékozásáért pedig a kör nevében köszönetet. A jövő előadást ma d. u. két órakor a kör nagytermében Molnár Károly reálisk. ny. tanár fogja tartani.

Kinevezés. A posta- és távirda igazgatóság Dávid Lajos helybeli postagyakornokot postatiszté kinevezte.

Megkezdődött az erőszak. Kristóffy a minisztertanács megbízásából, mint nekünk írják, rendeletet küldött valamennyi törvényhatóságnak, mely szerint további rendelkezésig semmiféle gyűlésre engedély nem adható. Az esetben, ha ez iránti kérelem érkezik a törvényhatóságokhoz, köteles azt azonnal a csendőrpáncsnokságnak bejelenteni, hogy szükség esetén karhatalmat alkalmazzanak. Ezen rendelet különösen a mai napra tervezett tiltakozó népgyűlések megakadályozását célozza.

A szentgyházasfalvi és szentkeresztbányai műkedvelők Menyhárt János és Lántzky Rudolf elnökle mellett, tegnap este Szentkeresztbányán igen sikerült műkedvelői előadást tartottak, midőn A betyár kendője népszínmű került bemutatóra. A szép sikerű estélyt táncmulatság zárta be.

Kinevezés. A kereskedelemügyi miniszter *Lányi Imre* postafőnököt m. kir. postafelügyelőnek a VIII. fiz. osztály 3. fokozatába kinevezte s a főnöki teendőket továbbbi vezetésével megbizta. Örömmel regisztráljuk e hirt, mivel Lányi Imre emez előléptetését valóban kiérdemelte. A postaintézmény az, amely hivatallal a legnagyobb közönség, csaknem minden ember összeköttetésben áll és ha ilyen körülmények közt sem merül fel soha, semmi oldalról sem, a legkisebb panasza is, úgy az a hivatal minden bizsonnyal feladatának magaslatán áll. A székhelyudvarhelyi postahivatal pedig e magaslatot elérte és hogy elérte, abban kétségen kívül, a hivatal főnökének, Lányi Imrénak van főérdeme s így az ő mostani előléptetése ezen érdem méltó elismerése.

Szives kérelem. A székhelyudvarhelyi unitárius egyházközség elhatározta, hogy régóta tervezett temploma építését a tavaszon megkezdi. Ez alkalomból bizalommal kérjük mindazokat, akiknél még gyűjtőív van, hogy azt a gyűjtött összeggel, esetleg anélkül is beküldeni kegyeskedjenek. Ugy szintén kérjük lelkész fiait, hogy a beköszöntői fizeteket elárusítani s a pénzt beküldeni sziveskedjenek. További pénz és anyagbeli adományokat a szent cél érdekében hálás köszönettel fogadunk. Az egyházközség előjárósága.

Irodalmi ünnepély. Az ev. ref. kollegium ifjúsági Petőfi önképzőkör, az intézet tornacsarnokában a múlt vasárnap délután, igen szépen sikerült irodalmi ünnepélyt rendezett Körösi Csoma Sándor és Zágoni Mikes Kelemen emlékére, a közönség nagy érdeklődése mellett. A műsort az ifjúsági ének- és zenekar vezette be, mely után *Fejes Áron*, tanár elnöki megnyitót mondott. Az érdekes program 13 számból állott, melyek mindenike igen szépen sikerült.

A székhelyudvarhelyi ref. egyház egy éve. Múlt vasárnap tartott képviselőtestületi és presbiteri ülésen számolt be a székhelyudvarhelyi ev. ref. egyház 1905. évi állapotáról, terjedelmes és mindenre kiterjedő, gondos jelentésében *Vajda Ferencz* ev. ref. lelkész. Agilis lelkészünk vezetése alatt álló ref. egyháznak a lélekszáma 2415; a kik közül egy isteni tiszteleteket, mint a protestáns estélyeket igen sokan és állandóan látogatják. Az egyház életében a múlt év lefolyása alatt rendkívüli, vagy az egyházi békét megzavaró jelenség nem fordult elő. Az egyház pénzübeli vagyona 2315 kor. kölcsöne pedig 25000 korona, melyet az újonnan épített papi és kántori lak építésére fordított. Minden irányban példás rend van, az egyházi adó befizetése csaknem kifogástalan pontossággal történik. A hívek áldozatkészsége valóban dicséretes és követésre méltó példányképű. Megelégedéssel és elismeréssel vette tudomásul közgyűlés a lelkész jelentését s az egyház ügyeinek buzgó és pontos vezetéseért *Vajda Ferencz* lelkésznek és *Keszler János* megyebírónak köszönetét fejezte ki.

Hidjavítási munkát. A héjjasfalva—csik-gyimesi állami közút 44—45. km. szakaszán levő 111. sz. hid helyreállítására 813 k. 70 fill. összeg erejéig engedélyeztetvén, a munka kivételének biztosítása céljából az 1907. évi márczius hó 27-ik napjának d. e. 10 órájára, a székhelyudvarhelyi m. kir. állam-építészeti hivatal, zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet. A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz csatolandó. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állam-építészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

„Az élet útján” cím alatt ad ki *Kertész Albert* eddig megjelent költeményeiből egy kötetet, melynek ára 2 korona lesz. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét. Előfizetés a szerző címére, Attila utca 5 sz. küldhetők.

KÖZGAZDASÁG.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár közgyűlése.

Székhelyudvarhely, febr. 18.

A kicsiny, gyenge kezdetből a kitartó szorgalom, a szakértelemmel párosult szolid vállalkozás hatalmas virágzó intézményt teremtett. Szerény kezdetből, erős megpróbáltatások és nehéz küzdelmek után emelkedett mai magaslatára az Udvarhelymegyei Takarékpénztár. 1882-ben alapított 60 ezer forint befizetett alaptőkével és ez összeg ma tartalékaihoz közel egy fél millióra emelkedett, bótét állománya pedig közel négy millió koronát tesz ki, a mi a bizalomnak kétségtelen jele és a

melynek motivuma az intéző körökben, a hivatalnoki kar szorgalmas, lelkiismeretes munkájában van.

Egyik főerőssége ezen intézetnek, hogy egyáltalán nem bocsátkozik semmi kétes és rizikóval összekötött üzletekbe s a rája bízott összegeket a lehető legbiztosabb, konstitutív célokra használja föl, semminemű inprodutív üzletbe nem megy bele s éppen ezért van az, hogy a nagy közönség a szolidaritás tudatában nagyobbítja betétállományát.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár mindenha üzletfelei érdekét tartotta szem előtt s ez készítette arra is, hogy dacára a mostoha viszonyoknak a múlt év folyamán a jelzálogilag biztosított kölcsönök után 6%-os kamatot inaurált.

És ezen ténykedése nemzeti szempontból bírálandó el. Tudvalevő, hogy itt Udvarhelymegyében is óriási azon földbirtokok száma, amelyek a szepeni Albinának, a brassói Allgemeine Sparkassának, a Segesvári Iparbanknak vannak lekötve. A Megyei Takarékpénztár végre elég erősnek érezte magát arra, hogy felvegye a versenyt a nemzetiségi bankok hazafiatalan akciójával szemben — és az eredménye ennek nem is maradt el, mivel a rendelkezésére álló aránylag rövid idő alatt igen tekintélyes összegeket fizetett vissza e bankoknak.

Közgyűlésének lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár ma tartotta 24-ik évi közgyűlését Dr. *Török Albert* elnökletével a részvényesek kellő érdeklődése mellett, a mennyiben 65 részvényes 568 részvényt tett le. Elnök a jegyzőkönyv vezetésére *Gálffy Endrét*, a hitelesítésre *Sándor Mózes* és *Soó Gáspár* részvényeseket kérte fel.

Ezután *Steinburg Ottó* vezérigazgató jelentésének tárgyalása következett.

Az intézet 24-ik üzletének eredményéről számot adva, — úgy mond a jelentés — mindenekelőtt felemlitendők tartjuk, hogy a korábbi évek kedvezőtlen gazdasági viszonyai és a bizonytalan politikai helyzet a lefolyt évben sem váltak kedvezőbbé, és így ezeknek hatása alatt a vállalkozó kedv folytatódólagos csüggedése konstatalható. Ilyen körülmények között kénytelenek voltunk minden igyekezetünket oda irányítani, hogy rendes üzletkörünket fenntarthatassuk. Ennek eredményeként megelégedéssel jelenthetjük, hogy munkálkodásunk által sikerült a lefolyt évben is kielégítő eredményt elérni, dacára annak, hogy kénytelenek voltunk a jelzálog kölcsönöknél a kamatlábat 7%-ról 6%-ra leszállítani. Az igazgatóság ezen ténykedése gazdasági viszonyainkat illetőleg nagy horderejű, s kétszeresen esik számításba akkor, midőn ezzel a Székelyföldre gravitáló nemzetiségi pénzintézetek akcióját ellensúlyoztuk. Mielőtt a lefolyt év üzleti eredményéről részletesen beszámolnánk, jelentjük, hogy a múlt évben az Osztrák-Magyar bank budapesti igazgatósága elhatározta, hogy Székelyudvarhelyt mellékhelyet állít fel és ennek vezetésével intézetünket bízta meg, miáltal Székelyudvarhely bankpiacát jellegével bír. A lefolyt év üzleti eredménye, mint jeleztük, kielégítő volt, dacára a már említett okoknak. Az erős verseny folytán a tőkék elhelyezése csak mérsékelt kamattételek mellett volt lehetséges, a mi természetesen kamat bevételeink rovására történt.

Ezután a jelentés az egyes számlák alakulását ismerteti, majd a nyereség felosztására nézve tesz javaslatot és közli a jótékonyági alapról részesítendőket.

A mérleg főbb adatai: Az anyaintézet forgalma 9.549,863 kor. 49 f., a kereszturni fióké 2.604,884 k. 24 f., az oklándi fióké 601.838 k. 97 f. A betétek összege: anyaintézetnél: 3.175,591 k. 35 f., kereszturni fióknál 350,275 k. 43 f., oklándi fióknál 36,408 kor. 22 f., összesen 3.562,275 k. Részvénytőke 120,000 kor., tartalékalap 257,103 k. 04 f., külön tartalék alap 41,378 k. 66 f., a nyugdíjalap 82,246 k. 66 fillér. Dr. *Solymossy Lajos* indítványozza, hogy a nyugdíj alapra előirányzott 2000 koronából 200 koronát a ref. toronyórára, 200 koronát a létesítendő szegénytanulók segélyezése alapjára, 300 a középisk. tanulók jutalmazására (az előirányzott 200 koronához) 200 koronát adjon a közgyűlés.

Az indítvány mellett *Soó Gáspár*, *Molnár Károly* szólnak fel, mire az elnök azt egyhangulag elfogadottnak jelenti ki.

E szerint a 29,987 kor. 28 f. tiszta nyereség felosztása a következőleg alakult:

a) Osztalék 16%	:	19200 —
b) Jutalmazásokra		7290. —
c) Nyugdíjalapra		1300. —
d) Int. ház szám. csökkentésére		1000. —
e) Jótékony célokra		1197.28

A közgyűlés úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak a felmentvényt megadta.

Vezérigazgatónak az oklándi fiók véglegesítésére előterjesztett javaslatát elfogadták és megállapították az oda megválasztandó tisztviselők fizetését.

Elnök ezután a választások megejtését tűzte ki. Bejelenti, hogy az igazgatónak és aligazgatónak, továbbá az igazgatósági tagok közül *Becsek Aladár*, *Daróczy Miklós*, *Gálffy Endre* és *Szakács Zoltánnak*, a felügyelő bizottsági tagok közül *Jung-Cseke Lajos*, *Tamás Albert*, *Dioszeghy Samu*, *Molnár Károly* és *Gyertyánffy Albertek*, a kereszturni fióknál *Karácsony István* és *Oláh Antalnak* lejárt a mandátuma, míg az oklándi fiókhoz új igazgatót és hat igazgatósági tagot kell választani.

A választás eredménye a következő: Beadott 490 szavazat. Ebből kapott Főintézetnél: Igazgató: Dr. *Mezei Ödön* (490), Aligazgató: Dr. *Riczky Sámuel* (490). Igazgatósági tagok: *Becsek Aladár* (490), *Daróczy Miklós* (490), *Gálffy Endre* (490), *Molnár Károly* (490). Felügyelő bizottsági tagok: *Jung-Cseke Lajos* (490), *Tamás Albert* (490), *Szakács Zoltán* (393), Dr. *Damokos Andor* (402), *Homolay Lajos* (398). (Szavazatot kaptak még: *Szakács Károly* 156, *Amberboy József* 65, *Gyertyánffy Albert* 56.) Kereszturni fióknál: igazgatósági tagok: *Karácsony István* (490), *Oláh Antal* (490). Oklándi fióknál: (490—490): Igazgató: *Pál Ferencz*. Igazgatósági tagok: *Tibald József* (aligazgató-helyettes), *Beke Mihály*, *Szabady Tivadar*, *Egyed Albert*, *Pál János*, *Bedő József*.

Elnök az eredményt ilyen értelemben kihirdetvén, a gyűlés 11 órakor véget ért.

NYILTTER.*

Nyilatkozat.

A Székelyudvarhely cz. lap szerkesztőségéhez az alábbi levelet intéztem, melyet cenzúrási szempontból szükségesnek tartok itt is közreadni:

„En függetlenségi 48-as érzelmű választó polgár vagyok s restem azon alaptalan hirt, hogy én és társaim Fejérváry miniszter urnál jártunk volna. Miután rosszul értesülhetett küldetésünkről kérem b. lapjában levelem közölni, melyben becsület szavammal igazolom, hogy én és társaim a jan. 30-iki erd. birtokosok gyűlése határozata értelmében küldettünk ki, hogy a földmívelési miniszter urhoz beadott kérés végrehajtását sürgessük, hogy a tavasszal esedékes legelő erdő elkülönítését és 1000 holdnál több letarolt hely céltalan beültetése elengedését. Ezt tettük meg, de tisztelgés sehol sem volt s Fejérváry vagy más miniszter urat látni se kívántunk.

Máréfalva, 1906. febr. 21.

Bíró Ferencz főbíró.

Válasz a Székelyudvarhelynek.

Nagyon jól esik nekem — bár csomán s saját személyét nagyon jellemző hangon van a végső erőlködés — hogy csekély számban tengődő irigyeim is most már meggyőződhetek annak a viszonyoknak teljes megszűnéséről, melyért a beteg szerkesztőt (saját nekem tett panaszkodása szerint) azzal sértegették 1905. év őszéig, mert ő engemet érdekből, kenyerre biztosítása céljából döngöcsélt körül hivatal dicsőimuszával.

A mi a székely küldöttség célját és eljárását illeti az eredmény igazolni fogja, hogy aljas és piszkos, csakis jött ment tekerő tömlőcztől hevert elősködőktől eredhet azon nemtelen rágalom, hogy azt Ugron főispán ur akarataból pénzen én toboroztam volna össze s tisztelgini jártunk volna. A tömlőcztől kikerült gazember részeg állapotában a királyt is megszállmazza — személyem fixirozása nem ingerel arra, hogy kaptak betyárokkal szóba álljak, mert tudom, hogy helyzetük azonos a vizen át hustvivó kutyáéhoz, mely látva a vízbe uszó husárnyékot az után kapva szájából vízbe ejtette a meglévő hust s azután éhes gyomorral kellett tovább csaholni. Így a beteg szerkesztők is 1905. január végén a vízben uszó árnyékokat meglátva üres gyomruk még jobban megtönni akartak, de hogy a meglévő remények is foszladoznak, oszladoznak — éhes gyomorral orditoznak, mert tudják hogy a kutya csak ugat, de a karaván halad.

Isten önökkel jó urak mullasanak nálam nélkül — mert én többé semmi szín és körülmények között nem reflektálok aljas kirohanásokra.

Fenyéd, 1906. febr. 20.

Gálffy István.

TAVIRATOK.

Budapest, febr. 24.
(Érk. d. u. 5 ó.)

Az ellenzék manifestuma.

A koalíció manifestumának tegnap este kellett volna megjelenni, de minthogy a vezérbizottság több tagja változtatást ajánlott, újból át kellett dolgozni.

Ennek következtében a manifestum csak ma este jelenhet meg.

Rudnay első ténykedése.

Rudnay Béla királyi biztos betiltotta Pestvármegyének f. hó 27-ikére összehívott közgyűlését. Ennek folytán Beniczky alispán összes bizottsági tagokat ma táviratban értesítette, hogy a közgyűlés elmarad.

Betiltott beszámolók.

Békéscsabáról jelentik, hogy Gyomára ma egy század lovasság, gyalogság és nagyszámu csendőrség érkezett, hogy *Fábry Károly* volt képviselőnek holnapra tervezett beszámolóját megakadályozza. A tiltakozó népgyűlést a községi bíró udvarán mégis megakarják tartani.

Aradról jelentik: Az itteni 33. gyalogezred hat százada, az aradmegyei választókerületek székhelyére ment, hogy az esetleges beszámoló gyűléseket megakadályozzák.

Barabás Bélának holnapra tervezett itteni beszámolója elmarad.

Az ellenállás.

Déváról telefonozzák: *Muntján* nemzeti-ségi párti ügyvéd Szászváros mai képviselőtestületi közgyűlésén indítványt tett, hogy a város az önkéntes adókat beszoigáltassa. A képviselőtestület az indítványt elvetette.

Szentpétery Gergely

tudatja, hogy már átköltözött az ujonnan épült Frölichné-féle házba
az Alsó-piacz-térre,
a cukrászda mellé, s egyuttal a n.é. közönség szíves partfogását kéri.

Pályázati hirdetmény.

Az Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság egy második

gyakornoki állásra

pályázatot hirdet ideiglenes minőségben, mely egy év eltelte után esetleg véglegesítettik.

Felső kereskedelmi iskolai vagy hasonló foku minősítéssel bírók előnyben részesülnek.

Évi fizetés 800 K. és 300 K. lakbér-illetmény.

Saját kezűleg irt kérvények a bizonyítvány másolatokkal **márczius hó 15-ig** nyújtandók be az igazgatósághoz.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Székelyudvarhely, 1906. február 22.

Az Igazgatóság.

Kiadó lakás

Deák-tár 15. szám alatt, a régi Szentpétery-féle üzlethelyiség emeleti része ápril 24-ikétől kiadó. Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

Sz. 50—1906.

Árlejtési hirdetmény.

A székelyudvarhelyi unitárius egyházközség temploma építésére ezennel versenytárgyalást hirdet. — Költségvetéssileg előirányzott összeg 43,827 kor. 66 fillér.

Ajánlatok folyó évi **márczius 10-én** d. u. 5 óráig adandók be a lelkési hivatalhoz (Bethlen-utca 47. sz.)

Ajánlattevők az ajánlott ár 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban kötelesek mellékelni.

A terv, költségvetés és egyéb feltételek a nevezett lelkési hivatalnál megtekinthetők.

Az egyházközség fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők között szabadon válasszhasson.

Székelyudvarhely, 1906. febr. 22.

Az egyh. előjáróság.

Elektro-Vitalizör,

Dupla Villanydelejes kereszi vagy csillag

R. B. 86967. sz. Gyógyit és felüdít jótállás mellett köszvény, rheuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, sápkor, fogfájás, migrén, tehetetlenség, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 86967. számú készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét.

Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérlet, megvagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A készülék 4 korona, könnyebb betegségeknek használandó

A nagy készülék 6 kor. idültbetegségeknek alkalmazandó.

A központ elárusítóhely szétküld. utánvétellel vagy előleges fizetéssel bel és külföld részére

Auffenberg József, Budapest, VIII. Bezerédi-u 3.

A híres

ANGYAL-készímenyek:

Angyal köszvényeszes (egy üveg elhasználása után biztos hatás) üvege 2 korona.

Angyal kenőcs (bőrviszketőség, bőrküritések ellen) tégele 3 korona.

Angyal fagysszesz (fagydagatok ellen) üvege 2 k

Számtalan hálalevél. — Raktár Ausztria-Magyar ország részére az egyedüli készítő

„ANGYAL”-gyógyszer Ira, Halvanban.

Postai szétküldés naponta

SCHICHT-SZAPPAN!

(„Szarvas” vagy „kulcs” szappan)

Legjobb, legkiadósabb s ezért a legolcsóbb szappan.

Ment minden káros alkatrészeketől.

Mindenütt kapható.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy „kulcs” védjeggyel legyen ellátva.

Eladó széna,

sarju, buzaszalma, búkkönyös, zab-szalma és kór:

Kovács Domokosnál Sz.-udvarhelyt Szentimre-utca 56. szám

A világhírű csiraképes

Erfurti gazdasági, konyhakerti és virágmagvak

dúsválasztékban kaphatók

Haáb és Heitz cégénél Sz.-udvarhelyt

Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett

HAÁB és HEITZ cégénél kaphatók.

Asztali bor 1 l. — 32 kr.

Marosmenti bor 1 l. — 40 kr.

Finom pecsénye 1 l. — 50 kr.

Tramini 1 l. — 60 kr.

Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény.

A nagyérdemű közönség szíves támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz

Naponta friss szállítmányu

kiváló finom tea-vaját

1/2 1/4 1/8 Kgrmos adagokban, előnyös árak mellett január hó 24-étől kezdődőleg az egyedüli főelárusítóknál

Haáb és Heitz cégénél

mindig lehet kapni Székelyudvarhelyt.

5 koronáért

küldök egy postacsomag 4 és fél kió (kb. 50 drb) kevésbé megsérült

pipere-szappant

rósa, lilomtej, orgona, ibolya, rezeda, jaszmin, gyöngyvirághal szípen összeválogatva, a pénz előzetes beküldése esetén v. utánvétellel.

Auffenberg József, Budapest, Bezerédi-u. 3.

FIGYELEM!

Küry Klára, Komlóssy Emma stb.

neves művészek által állandóan használt, Franciaországban kintetett s legjobbnak elősmert:

a Janovitz-féle Gyöngy-kréme tégele 1 kor.

a Janovitz-féle Gyöngy-szappan darabja 80 fill.

a Janovitz-féle Gyöngy-pouder (rózsa, fehér és krém-színben) doboza 1 kor.

a Janovitz-féle Gyöngy-arcváz üvege 2.50 fill.

a Janovitz-féle Gyöngy-kézfínító üvege 70 f.

a Janovitz-féle Gyöngy-szajváz (a szájpada, fogak erősítésére) üvege 1 k 60 f.

Kapható az egyedüli készítő

„Angyal” gyógyszerertárban, Hatvan.

Diszkrét postai szétküldés naponta.

Harisnya különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dúsválaszték a legdivatosabb női-, férfi- és gyermekharisnyákban.

Kallós S. BUDAPEST, VIII. József-körút 9. sz.

12 pár saját főtésű fekete árca harisnya 10 korona.

Mühle Vilmos csász. és királyi udvari szállító

Nagybani tenyészetek kivitelre. Mag és növény, rózsa, fák és tülevelük, fa- és növénycsemeték.

A legjobb magvak és virághagymák

A legszebb növények, rózsa, dívatvirágok

A legnemesebb gyümölcs-, dísz- és sorfák

(62 hold területű faiskolák)

mindent saját nagytenyészetekből. — Posta kötegek

Magokkal 5 kor. felül bérmentve. — Mühle új

„Tanácsadója” vevőknek ingyen. Pompás főárjegyzék

vevőknek kívánatra.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvény, csúznál és meghűléseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerertár, Budapest.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Külön minőségű és legmagasabb szilardsagu portlandora cementet olcsón ajánl

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.